

Entrevista. Joseph Knobel Freud

«José Luis Preciado en Fórmula. Continuem»

José Luis Preciado:

Ja estem de tornada aquí, a Radio Fórmula, i ens dona molt de gust rebre a l'estudi el doctor Joseph Knobel Freud, besnebot de Sigmund Freud. Ens acompanya aquí a l'estudi. Ell va venir a impartir una conferència magistral sobre nens amb trastorn de dèficit d'atenció i hiperactivitat. El convida el CECIP, us dèiem que el CECIP és el Centre d'Estudis, Clínica i Recerca Psicològica i el condueix el doctor Pavel Ruiz Izundegui. Joseph, com està? Benvingut a Mèrida. Moltes gràcies.

Joseph:

Gràcies per tenir-me aquí. Estic molt agraït al Centre d'Estudis per haver-me convidat a aquesta ciutat, que és la meva primera vegada, i estic molt content d'estar aquí, entre vosaltres.

José Luis Preciado:

I, bé, el tema és la psicoanàlisi de nens, psicoanàlisi i adolescents, psicoteràpia, interpretació del joc, del dibuix, és a dir, nens amb trastorns de dèficit d'atenció. Aquest és el tema que ve a impartir.

Joseph:

A partir d'ara parlarem de moltíssims temes. Estem parlant de què ocorre amb la infància en l'actualitat i què està ocorrent amb els nens que hem de tractar, tant als nostres consultoris com als hospitals i, per descomptat, amb els mestres, a les escoles i els pares a casa. És a dir, què està ocorrent? Hi ha noves patologies? És veritat, són noves realment? I com tractar-les? Què podem fer? I aquí té moltes coses que opinar la psicoanàlisi i la psicologia, i la psicoanàlisi infantil, per descomptat.

José Luis Preciado:

I de què estem parlant, què ocorre amb els nens?

Joseph:

Ocorre que se'ls presta poca atenció. Fixi's quina paradoxa, el trastorn que més preocupa és que ells no paren esment, però és que se'ls presta molt poca atenció. El pare i la mare estan molt ocupats. Estan treballant, entren en dinàmiques de ficar-los molt al col·legi o a les escoles d'estiu. Estem en una societat on fer vida familiar, francament, no és el que més es fa servir. Almenys, a Europa i per alguns llocs que vaig estar a Mèxic, també. Aleshores, clar, el nen està molt de temps sol i el nen està ficat als ordinadors i les seves maquinetes i els seus jocs ultraràpids i ocorren coses al voltant d'aquest estil de vida, oi?

José Luis Preciado:

Llavors, el nen és un reflex dels pares.

Joseph:

Sempre. És un dels principis de la psicoanàlisi. Som... –l'adult també ho és–, les persones som un reflex dels nostres pares, és clar. I els nens molt més, perquè, a més que compleixen amb aquest requisit universal i humà, estan en total dependència dels seus pares, viuen amb ells, en depenen.

José Luis Preciado:

A Mèxic hi havia una frase que deia: «Als nens els cal mà dura, més que la psicoanàlisi», però avui molts nens van al psicòleg. Què ocorre llavors, de manera general, amb els nostres nens?

Joseph:

A veure...

José Luis Preciado:

Antigament es parlava amb el nen... o cal aplicar-li mà dura?

Joseph:

Francament, jo crec que ha d'haver-hi un malentès, perquè els psicoanalistes de nens també pensem exactament el mateix. Si un nen vindrà al meu consultori, jo tractaré també els pares, perquè una de les coses més importants de la psicoanàlisi de nens és que hem de tractar els pares i descobriré, en la majoria dels casos actualment, que els pares no posen límits.

És a dir, és el nen, per exemple, el que decideix què vol sopar: «Avui vull sopar x».

José Luis Preciado:

I compte que no li facis cas.

Joseph:

I compte que no li facis cas. És com són, s'han tornat petits dictadors. O sigui que, com a psicòleg, com a psicoanalista, també els diria a aquests pares: «Més mà dura», que el nen ha de saber qui mana. Hi ha tot un concepte del qual parlaré aquests dies que es diu... S'estan esborrant les diferències generacionals. Llavors el nen està sent cuidat per pares-nens i aquí es fa un petit embolic al cap.

José Luis Preciado:

O sigui, no ve a llançar salvavides als nens.

Joseph:

Sí, per descomptat, vinc a dir-los que el millor que els pot passar és que tinguin un pare i una mare que els posin límits, que els enviïn anar al llit a l'hora adequada, que els obliguin a menjar el que hi ha per menjar, que no els facin menú a la carta i que no els deixin estar tantes hores davant l'ordinador. És el millor salvavides per als nens.

José Luis Preciado:

Llavors, s'han confós els rols.

Joseph:

Si han confós massa. Hi ha pares massa permissius que han permès que aquesta situació ocorri.

José Luis Preciado:

I què ve en camí si seguim amb aquest esquema?, que els nens repeteixin el patró del pare i... fins a l'eternitat?

Joseph:

Així fins a l'eternitat. Estem veient joves... –perquè jo també treballo amb joves–.

Venen joves dictadors, joves psicòpates, joves delinqüents... Si volem crear i criar un delinqüent, doncs no li posem límits. Aleshores, ja anirà fent el que vulgui i el dia que vulgui... «Doncs ara em vull comprar això i, si no ho tinc, ho robo». Doncs això estem creant.

José Luis Preciado:

Els anem silenciament amb un telèfon mòbil, amb una maquineta i a un costat, no?

Joseph:

Sí, els estem apartant d'una vida social que, d'altra banda, no els estem donant, però, francament, ens estem col·locant en una situació molt complicada.

José Luis Preciado:

Doctor, i de manera general, la psicoanàlisi té resposta per a aquests temps: desocupació, violència, incertesa, desesperança...?

Joseph:

Sí, realment la psicoanàlisi té moltes respostes, sobretot frenar el que jo anomeno «la societat de la immediatesa», tornar a reflexionar, poder pensar sobre un mateix, parar-se a pensar, parar-se a reflexionar, anem a pensar junts, poder redescobrir el pensament. Aquesta societat té sortides, però aquestes sortides la psicoanàlisi pensa que passen pel pensament, per la tranquil·litat, per la reflexió i, sobretot, pel poder contemplar-se un mateix sense por.

José Luis Preciado:

Amb pausa.

Joseph:

Amb pausa i sense por. I sabent que de vegades fa por saber què puc trobar dins de mi, però sabent que això és importantíssim per a conèixer-me millor. Hem de conèixer-nos més, hem de fer més relacions, però de debò.

José Luis Preciado:

És que hi ha molta distracció.

Joseph:

Sí, però les relacions Facebook no funcionen. Tinc pacients que em diuen: «Tinc quatre-cents amics». Doncs tingues dos, però que siguin de debò.

José Luis Preciado:

Ocorre amb freqüència.

Joseph:

Sí, és clar. Està passant. Nens de dotze anys que venen contentíssims perquè tenen quatre-cents amics i no en tenen ni un. Estan aïllats, estan sols. Després, sofreixen assetjament escolar, hi ha molta violència... Pateixen el que a Espanya anomenen *bullying*, suposo que aquí també. Doncs estem generant aquesta societat. La societat de la immediatesa i d'internet no està permetent que el nen surti al carrer a jugar a pilota i es faci amic de gent de carn...

José Luis Preciado:

De gent de carn i os.

Joseph:

Exacte, de gent de debò, de la seva edat i que puguin explicar-se històries, explicar-se les seves pors, les seves sensacions i els seus sentiments. S'està acabant amb tot això.

José Luis Preciado:

Éssers socials, però aïllats.

Joseph:

Estem aïllant massa els nostres joves i els nostres nens.

José Luis Preciado:

Sobre això gira el tema que impartirà a la conferència. Es parla també de la interpretació del joc i del dibuix.

Joseph:

És que els psicoanalistes quan treballem... La psicoanàlisi de nens és una adaptació de la clàssica tècnica de Sigmund Freud de la psicoanàlisi. Això que la gent té associat a la psicoanàlisi, amb una persona tirada a un divan i parlant sola, doncs això és un clixé i és un tòpic. És un tòpic massa típic. Doncs no, el psicoanalista de nens es posa a jugar amb el nen amb unes quantes joguines i es tira a terra i es posa a dramatitzar històries que el nen porta. Històries de por, o històries que a ell mateix li passen i que els serà més fàcil representar-les mitjançant el joc i, per descomptat, mitjançant el dibuix.

José Luis Preciado:

De fet, a la conferència també parla de la part de la sexualitat dels nens, a què es refereix aquí?

Joseph:

Bé, és que des de sempre la psicoanàlisi defensa el fet que la sexualitat comença des del naixement. També és bastant un tòpic això de pensar que la sexualitat comença a la pubertat; el nen viu situacions sexuals. Però al que m'estic referint en concret és que un dels problemes de la societat actual és que el nen està hiperexcitat sexualment perquè és un altre dels problemes que hi ha. Almenys... – suposo que aquí passa el mateix –, però a Europa, encenem la televisió i fins a la publicitat de cotxes té a veure amb una dona en roba interior, per exemple. O, diguem, hi ha molts programes que fins i tot els nens veuen, programes aparentment adults, però que tots el veuen en família: concursos, convivència entre gent, des de Gran Hermano en endavant. És a dir, tot un seguit de varietats, on en realitat... Què és el que ocorre a Gran Hermano, al qual els nens estan molt enganxats? Doncs un munt de gent pretén tenir relacions sexuals els uns amb uns altres, i això, aquest model, el nen el vol imitar. Aleshores, el nen està permanentment excitat sexualment. I, per si això fos poc, després a casa està bastant de moda que el pare i la mare vagin lleugers de roba, quan no totalment despullats, perquè pensen que és molt sa mostrar-se tal com van venir al món. Doncs la psicoanàlisi pensa que tot el contrari, que això pot excitar el nen i que el nen no sap què fer amb aquesta excitació.

José Luis Preciado:

Des de quina edat comença això, des del primer moment?

Joseph:

Als tres anys. Miri, a mi em pregunten de vegades (i ara sortirà un llibre sobre aquest tema): «A quina edat cal treure el nen?». Els nens, quan neixen, els tenim una estona al llit, a l'habitació dels pares, oi? I molts pares, ara a Espanya em pregunten: «Digui'm quan és bo treure el nen de l'habitació». Doncs als quaranta dies. I la gent se sorprèn perquè hi ha gent que els té un any, sis mesos, és el més normal actualment. Jo crec que és fatal, fatal per a la parella, que llavors ja no pot tenir una relació normal, i fatal per al nen que ha d'aprendre també des de molt petit a estar sol, a esperar, per exemple. Aprenre a esperar és una cosa... A esperar el pit de la mare, perquè clar, la mare no cal que estigui al costat del nen.

José Luis Preciado:

Llavors, enmig d'imatges com aquestes i, d'altra banda, de la mateixa repressió.

Joseph:

Exacte.

José Luis Preciado:

El nen va accelerat i frenat al mateix temps.

Joseph:

Generalment, últimament, van més accelerats perquè conec molt pocs nens, desgraciadament, que els hagin passat a una habitació pròpia, a una habitació separada dels pares quan correspon. És a dir, no més dels quaranta dies de vida. I, llavors, clar, el nen percep, veu i sent coses que no hauria de per què sentir.

José Luis Preciado:

Doctor Joseph Knobel Freud, pesa molt el cognom?

Joseph:

Pesa.

José Luis Preciado:

O l'ha beneït?

Joseph:

No, la veritat, els cognoms sempre pesen, però pesen perquè tots tenim una història i tenim uns pares que alhora van ser fills i que alhora... I en realitat, pesa i ajuda. La veritat és que és tota una responsabilitat seguir amb el pare de la psicoanàlisi, i diversos membres de la família Freud s'han ocupat de ser psicoanalistes també. Som diversos i difonem la psicoanàlisi. La sort d'un psicoanalista és que per a ser psicoanalista també s'ha de psicoanalitzar, o sigui, que potser en la meua pròpia psicoanàlisi vaig aprendre a treure'm el pes del cognom.

José Luis Preciado:

De l'avi.

Joseph:

Del besoncle.

José Luis Preciado:

Del besoncle. I què hereta d'ell, què en va quedar? Tota l'obra, tota la discussió fins avui?

Joseph:

L'obra d'ell. Hereto, a més, un munt... Aquí sí que hereto un munt de germans perquè...

José Luis Preciado:

Pensava que la biblioteca.

Joseph:

No. Això per sort està als museus i a les societats psicoanalítiques. Hereto un munt de germans en el sentit que tot psicoanalista, en el fons, se sent fill de Freud, la qual cosa està molt bé.

José Luis Preciado:

És el pare de tothom.

Joseph:

El pare de tothom, o sigui, ho comparteixo. Ho comparteixo amb molt gust a més, perquè crec que la psicoanàlisi és una ciència que està ajudant i ajuda des de fa més de cent anys moltíssima gent arreu del món.

José Luis Preciado:

Doctor, doncs l'hi agraeixo molt. Demà serà la xerrada, llavors, a quina hora?

Joseph:

Demà no. Em deixen descansar un dia perquè m'adapti a l'horari?

José Luis Preciado:

Un dia el deixem descansar. El divendres, a quina hora? Set del matí en endavant. Serà allà, al Centre d'Estudis, Clínica i Recerca Psicològica. Doctor Joseph Knobel Freud, moltíssimes gràcies per aquesta xerrada.

Joseph:

Gràcies a vostè.

José Luis Preciado:

Hi ha molt que parlar amb vostè, però bé, cal descansar, acaba d'arribar i el *jet lag* li està pegant fort.

Joseph:

Bé, a més són moltes hores de Barcelona fins aquí. Són tres vols.

José Luis Preciado:

Neix als Estats Units, va a l'Argentina. D'allà, a...

José Luis Preciado:

Al Brasil, a Anglaterra, a Àustria...

José Luis Preciado:

Ciudadà universal.

Joseph:

Bastant.

José Luis Preciado:

I avui a Mèrida.

Joseph:

A Mèrida, on em reben amb gran simpatia. Estic molt agraït.

José Luis Preciado:

Aquí a Ràdio Fórmula, gràcies. Anem a missatges, tornem de seguida.

«Segueix els comentaris a: @jlpreciadoB. TeleFórmula»

«Twitter»

(Fi de la transcripció)